

2012/29734-102 Metodický pokyn upravující povinnost nostrifikace dokladu o dosaženém zahraničním vzdělání

Dotaz:

(ze dne 11. 4. 2012)

Vážení,

Žádost o předání metodického pokynu

Vážení,

žádám Vás tímto v souladu s ust. § 6 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, o přímé poskytnutí informace, tj. o předání metodického pokynu MPSV, který upravuje povinnost uloženou ustanovením § 91 odst. 2 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, tedy povinnost cizince doložit k žádosti o povolení k zaměstnání doklady osvědčující odbornou způsobilost pro výkon požadovaného zaměstnání. Žádám tedy o metodický pokyn, který konkrétně upravuje povinnost nostrifikace dokladu o dosaženém zahraničním vzdělání, neboť dle mého názoru tato povinnost ze zákona nevyplývá, a tudíž bych byl rád informován, kdy a za jakých podmínek, tj. ve kterých konkrétních případech je nostrifikace vyžadována.

Odpověď ředitele kabinetu ministra:

Vážený pane magistře,

na základě Vaší žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, doručené MPSV dne 11. 4. 2012, sděluji následující:

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), požadavek na doložení dokladu o oficiálním uznání zahraničního vzdělání žadatelem o vydání povolení k zaměstnání nestanovuje. Rozhodným právním předpisem je v tomto případě **zákon č. 500/2004 Sb., správní řád**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). **Krajská pobočka Úřadu práce ČR** má podle § 3 správního řádu **povinnost** ve správním řízení o vydání povolení k zaměstnání **zjišťovat stav věci**. V daném případě má povinnost posoudit, zda cizinec splňuje kvalifikační podmínky pro výkon zaměstnání, které jsou stanoveny v charakteristice volného pracovního místa, které chce cizinec obsadit.

Doklad osvědčující odbornou způsobilost cizince pro výkon zaměstnání je podle § 91 odst. 2 písm. b) zákona o zaměstnanosti **povinnou přílohou žádosti o vydání povolení zaměstnání**. Zákon o zaměstnanosti stanovuje tento požadavek jednotně pro všechny žádosti o vydání povolení k zaměstnání, bez ohledu na to, o jaký typ povolení cizinec žádá:

- povolení k zaměstnání podle § 92 zákona o zaměstnanosti pro cizince uzavírajícího v ČR pracovněprávní vztah,
- povolení k zaměstnání podle § 95 zákona o zaměstnanosti pro cizince vyslaného zahraničním zaměstnavatelem do ČR,
- povolení k zaměstnání podle § 89 zákona o zaměstnanosti pro cizince, který je účastníkem v obchodní společnosti nebo družstvu,
- povolení k zaměstnání pro sezónního pracovníka podle § 96 zákona o zaměstnanosti,
- povolení k zaměstnání vydávané bez ohledu na situaci na trhu práce podle § 97 zákona o zaměstnanosti.

S ohledem na výrazné rozdíly vzdělávacích systémů v různých zemích světa a na množství různých typů zahraničních dokladů o absolvovaném vzdělání, je pro potřeby správního řízení ve věci vydání povolení k zaměstnání nezbytné, aby cizinec krajské pobožce Úřadu práce ČR doložil i **doklad o uznání zahraničního vzdělání** ve formě osvědčení, nostrifikační doložky apod. **vydaný na základě rozhodnutí orgánu ČR věcně příslušného podle stupně a typu absolvovaného studia** (krajský úřad, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, veřejná vysoká škola, případně další orgány).

Kromě povolení k zaměstnání mohou občané tzv. třetích zemí v ČR vykonávat práci i na základě dalších 2 typů oprávnění vydávaných Ministerstvem vnitra:

- povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání na území ve zvláštních případech neboli „**zelená karta**“ a
- povolení k dlouhodobému pobytu za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci neboli „**modrá karta**“.

I při vydávání těchto povolení je **Ministerstvem vnitra vyžadováno doložení uznání zahraničního vzdělání. Postup orgánů státní správy** při povolování výkonu práce cizincům na základě osvědčení odborné způsobilosti pro výkon zaměstnání musí být **jednotný**.

Používání dokladů o zahraničním vzdělání ve správních řízeních o vydání povolení k zaměstnání vedených krajskými pobočkami Úřadu práce ČR pouze za předpokladu, že byly podle příslušných právních předpisů oficiálně uznány věcně příslušnými orgány ČR, Ministerstvu práce a sociálních věcí **doporučilo i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**.

V příloze dopisu Vám zasílám Metodické pokyny k realizaci politiky zahraniční zaměstnanosti.

S pozdravem

Příloha

Metodické pokyny k realizaci politiky zahraniční zaměstnanosti

1. Vydávání nových povolení k zaměstnání

Má-li zaměstnavatel zájem obsadit ohlášené volné pracovní místo cizincem a eviduje-li krajská pobočka Úřadu práce ČR **vhodného uchazeče o zaměstnání**, který vyhovuje požadavkům pro výkon daného zaměstnání, **nabídne ho zaměstnavateli** a tuto skutečnost **řádně zdokumentuje**. **Odmítne-li zaměstnavatel zaměstnat vhodného uchazeče o zaměstnání**, krajská pobočka Úřadu práce ČR cizinci **povolení k zaměstnání nevydá** a tuto skutečnost **uvede v odůvodnění svého rozhodnutí**. **Odmítne-li bez vážného důvodu** do nabídnutého vhodného zaměstnání **nastoupit tento uchazeč**, krajská pobočka Úřadu práce ČR zahájí správní řízení ve věci **vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání**.

Krajská pobočka Úřadu práce ČR **důsledně zváží**, zda je nezbytné vydat povolení k zaměstnání na volné pracovní místo, u něž zaměstnavatel požaduje **nižší stupeň kvalifikace, než je ukončené středoškolské vzdělání s maturitou**, pokud o jeho vydání požádá **cizinec, který dosud legálně nepobývá na území ČR**. Povolení k zaměstnání vydá pouze tehdy, existuje-li odůvodněný předpoklad, že jeho **nevydání způsobí vážné ekonomické ohrožení zaměstnavatele** vedoucí k **rušení pracovních míst a propouštění stávajících zaměstnanců**, kteří po ztrátě pracovního uplatnění zvýší míru nezaměstnanosti v regionu. Krajská pobočka Úřadu práce ČR při svém rozhodování vždy přihlédne k **aktuálním, sezónním i dlouhodobým potřebám** jednotlivých zaměstnavatelů v závislosti na **typu jejich ekonomické činnosti**.

Krajská pobočka Úřadu práce ČR **informuje generálního ředitele Úřadu práce ČR** o podání každé takové žádosti o vydání povolení k zaměstnání a následně i o tom, zda povolení k zaměstnání bylo či nebylo vydáno, a z jakého důvodu.

2. Prodlužování doby platnosti povolení k zaměstnání

Při prodlužování doby platnosti již vydaných povolení k zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce ČR vždy důkladně posoudí situaci na trhu práce a zváží, zda není pracovní místo po uplynutí doby, na které bylo vydáno povolení k zaměstnání cizinci, možno nově obsadit evidovaným uchazečem o zaměstnání. V případě, že bude evidovat **vhodného uchazeče o zaměstnání**, který vyhovuje požadavkům pro výkon daného zaměstnání, **nabídne ho zaměstnavateli** a tuto skutečnost **řádně zdokumentuje**. **Odmítne-li ho zaměstnavatel zaměstnat**, krajská pobočka Úřadu práce ČR **neprolouží dobu platnosti povolení k zaměstnání** a tuto skutečnost **uvede v odůvodnění svého rozhodnutí**. **Odmítne-li bez vážného důvodu** do nabídnutého vhodného zaměstnání **nastoupit tento uchazeč**, krajská pobočka Úřadu práce ČR zahájí správní řízení ve věci **vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání**.

Existuje-li odůvodněný předpoklad, že **neprodlení doby platnosti povolení k zaměstnání způsobí vážné ekonomické ohrožení zaměstnavatele** vedoucí k **rušení pracovních míst a propouštění stávajících zaměstnanců**, kteří po ztrátě pracovního uplatnění zvýší míru nezaměstnanosti v regionu, krajská pobočka Úřadu práce ČR **dobu platnosti povolení k zaměstnání prodlouží**.

Bude-li další zaměstnání cizince nezbytné z důvodu nedostatku vhodných evidovaných uchazečů o zaměstnání nebo rizika vážného ekonomického ohrožení zaměstnavatele, krajská pobočka Úřadu práce ČR prodlouží dobu platnosti povolení k zaměstnání s ohledem na **stupeň kvalifikace požadované pro výkon zaměstnání**, na které je vydáno:

- Dobu platnosti povolení k zaměstnání vydaného na pracovní místo vyžadující **nižší stupeň kvalifikace, než je ukončené středoškolské vzdělání s maturitou** krajská pobočka Úřadu práce ČR prodlouží na dobu **maximálně 6 měsíců**.
- Dobu platnosti povolení k zaměstnání vydaného na pracovní místo vyžadující **ukončené středoškolské vzdělání s maturitou** krajská pobočka Úřadu práce ČR prodlouží na dobu **maximálně 12 měsíců**.
- Dobu platnosti povolení k zaměstnání vydaného na pracovní místo vyžadující **vysokoškolské vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání**, pokud studium trvalo aspoň 3 roky, krajská pobočka Úřadu práce ČR prodlouží **na dobu maximálně 24 měsíců**.

3. Povolení k zaměstnání vydaná zaměstnancům agentur práce dočasně přiděleným k uživatelům

Krajská pobočka Úřadu práce ČR **neprodlení** dobu platnosti **povolení k zaměstnání vydaných zaměstnancům agentur práce dočasně přiděleným k uživatelům na základě dohod uzavřených** mezi agenturami práce a uživateli před nabytím účinnosti zákona č. 367/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), a další související zákony, tedy **před 1. lednem 2012**.

Povolení k zaměstnání vydaná dočasně přiděleným zaměstnancům agentury práce před nabytím účinnosti výše uvedené novely byla vydána pro místo výkonu práce u uživatele, na pracovní místo vytvořené tímto uživatelem. Uplyne-li doba jeho platnosti, **může krajská pobočka Úřadu práce ČR cizinci vydat s přihlédnutím k situaci na trhu práce nové povolení k zaměstnání**

- a) **pro nového zaměstnavatele**, pokud cizinec nově uzavře pracovněprávní vztah s dosavadním uživatelem a stane se jeho kmenovým zaměstnancem, nebo
- b) **pro agenturu práce jako zaměstnavatele**, bude-li chtít cizince i nadále zaměstnávat.

4. Vyžadování nostrifikovaných dokladů odborné způsobilosti pro výkon zaměstnání

Krajská pobočka Úřadu práce ČR bude **vždy vyžadovat, aby doklady odborné způsobilosti** pro výkon zaměstnání, které je cizinec povinen předložit v rámci správního řízení jako přílohu žádosti o vydání povolení k zaměstnání, **byly nostrifikovány**.

Výjimku tvoří žádosti o vydání povolení k zaměstnání podaná cizinci zařazenými do projektu „Zrychlená procedura pro vnitropodnikově převáděné zaměstnance zahraničních investorů“¹, kteří musejí doklady odborné způsobilosti pro výkon zaměstnání předložit, ale nostrifikace není v jejich případě vyžadována.

Ředitelka/ředitel místně příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR může s přihlédnutím k dosavadní spolupráci zaměstnavatele s touto krajskou pobočkou **rozhodnout, že povolení k zaměstnání bude vydáno na dobu maximálně 6 měsíců, a že povinnost doložit nostrifikaci** dokladů odborné způsobilosti cizince musí být v případě **podání žádosti o prodloužení doby platnosti** tohoto povolení k zaměstnání **dodatečně splněna** nejpozději ke dni podání takové žádosti.

Rozhodne-li ředitelka/ředitel místně příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR, že nostrifikace může být doložena dodatečně, a tato povinnost nebude splněna vůbec, bude krajská pobočka Úřadu práce ČR **u dalších žádostí** o vydání povolení k zaměstnání u tohoto zaměstnavatele vyžadovat doložení nostrifikace **bezodkladně**.

5. Spolupráce se zaměstnavateli při zajišťování pracovních sil nezbytných pro udržení ekonomického provozu

Krajská pobočka Úřadu práce ČR bude **zaměstnavatele cizinců ve svém regionu** při osobních jednáních i v rámci korespondence **informovat o výše uvedených nových opatřeních**, aby je tito zaměstnavatelé mohli zohlednit při provádění personální politiky ve svých podnicích.

Krajská pobočka Úřadu práce ČR bude zaměstnavatelům cizinců **poskytovat maximální součinnost** při hledání nových pracovníků, kterými bude nutno obsadit pracovní pozice, na nichž jsou nyní zaměstnání cizinci a které se uvolní po skončení platnosti jejich povolení k zaměstnání. Bude se na základě dohody se zaměstnavateli podílet na realizaci jimi vypsanych výběrových řízení a využívat všech možností, které poskytují nástroje aktivní politiky zaměstnanosti a prostředky operačního programu „Lidské zdroje a zaměstnanost“ Evropského sociálního fondu.

¹ Realizaci projektu krajskými pobočkami Úřadu práce ČR upravuje **směrnice generálního ředitele Úřadu práce ČR č. 2/2012**.